

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

המחלקה לפסיכולוגיה

יסודות פילוסופים של מדע הפסיכולוגיה

101.1.0012

סמסטר ב' תשע"ז

סוג המסגרת: שיעור חובה

2 נק"ז

שם המרצה: ד"ר רמי ישראל

דואר אלקטרוני: rami.israel@gmail.com

שעת קבלה: יום חמישי 10:00-11:00 (יש לתאם מראש)

תיאור הקורס ומטרותיו

מהו מדע? במה שונה תיאוריה מדעית מתיאוריות אחרות? האם המדע מגלה את האמת על העולם? מהו מעמדה הלוגי והאפיסטמי של הוכחה מדעית? האם ניתן להבחין בין תיאוריות פסיכולוגיות מדעיות לכאלה שאינן מדעיות? תיאוריות מדעיות, הדרכים בהן הן מוצעות, הדרכים בהן הן נבחנות והדרכים בהן הן מתקבלות או נדחות, יעמדו במרכז של הקורס. אנו ננסה לבחון הצעות שונות של פילוסופים אשר ניסו לתאר דרכים אלה או אף להציע את "הדרך הנכונה" לחקירה המדעית.

דרישות/ מטלות הקורס

הקורס ברמת מבוא ואינו מניח ידיעה מוקדמת כלשהי. במהלך הקורס תדרשו לקרוא מספר מאמרים ופרקים מספרים. בסיום הקורס תתקיים בחינה.

מרכיבי הציון הסופי

100% בחינה מסכמת

נושאי הקורס/תוכנית המפגשים

שיעור I - 16 מרץ 2017

הרצאת פתיחה: תחום הדיון וההיסטוריה של התחום: מתאלס ועד אינשטיין
לקריאה: יהודה אלקנה, "פילוסופיה של המדע".

שיעור II - 23 מרץ 2017

יסודות לוגיים ואפיסטמולוגיים

לקריאה: רמי ישראל, מבוא ללוגיקה, פרק ראשון.

שיעור III - 30 מרץ 2017

בעיית האינדוקציה (הקלאסית)

לקריאה: ברטראנד ראסל, בעיות הפילוסופיה, פרק ו' "על האינדוקציה", עמ' 70-82.
P.F. Strawson, "The 'Justification' of Induction."

שיעור IV - 20 אפריל 2017

המפל על היפותזה ובחינה: זמלווייס כדוגמה, כשל חיוב המסקנה ופרדוקס העורבים

לקריאה: קארל ג. המפל, פילוסופיה של מדע הטבע, פרק 2, עמ' 21-3.

שיעור V – 27 אפריל 2017
המפל על אישוש וקבלת היפותזות
לקריאה: קארל ג. המפל, פילוסופיה של מדע הטבע, פרקים 3-4, עמ' 22-54.

שיעור VI – 4 מאי 2017
המפל על חוק, סיבתיות, הסבר ומושגים תיאורטיים
לקריאה: קארל ג. המפל, פילוסופיה של מדע הטבע, פרקים 5-7, עמ' 55-117.

שיעור VII – 11 מאי 2017
פילוסופית המדע של קארל פופר
לקריאה: קארל פופר, "מדע: השערות והפרכות".

שיעור VIII – 18 מאי 2017
פופר: כמה הערות ביקורתיות
לקריאה: Karl Popper, "Darwinism as a Metaphysical Research Program"

שיעור IX – 25 מאי 2017
פילוסופית המדע של תומס קון: פרדיגמה ומדע תקני
לקריאה: תומס קון, המבנה של מהפכות מדעיות, פרקים א'-ה', עמ' 13-49.

שיעור X – 1 יוני 2017
קון על מהפכה מדעית: משבר ושינוי פרדיגמה
לקריאה: תומס קון, המבנה של מהפכות מדעיות, פרקים ו'-ט', עמ' 50-92.

שיעור XI – 8 יוני 2017
עולמות מתחלפים: קון על מהפיכות מדעיים כשינויים תבניתיים
לקריאה: תומס קון, המבנה של מהפכות מדעיות, פרק י'-י"א, עמ' 93-138.

שיעור XII – 15 יוני 2017
סוציולוגיה של הידע המדעי
לקריאה David Bloor, Knowledge and Social Imagery, Ch. 1

שיעור XIII – 22 יוני 2017
אתנומתודולוגיה
לקריאה: Latour and Woolgar, Laboratory Life. Ch. 1-2

שיעור XVI – 29 יוני 2017
השלמות וחזרה

רשימת ספרות

1. ברטראנד ראסל (1938). בעיות הפילוסופיה. הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
2. יהודה אלקנה (1977). "פילוסופיה של המדע." מתוך: פילוסופיה של המדע, ספר מקורות. בעריעת גדעון פרוידנטל, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב.
3. קארל ג. המפל (1979). פילוסופיה של מדעי-הטבע. הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב.
4. קארל ר. פופר (1993). "מדע: השערות והפרכות." מתוך: מדע המדינה לגונוי, בעריכת ברוך זיסר, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב.
5. רמי ישראל (2011). מבוא ללוגיקה, כרך א': הקדמה. הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, רעננה.
6. תומס קון (1977). המבנה של מהפכות מדעיות. מפעלים אוניברסיטאיים להוצאה לאור, תל-אביב.
7. Bruno Latour and Steve Woolgar (1986). Laboratory Life: The Construction of Scientific Facts. New Jersey, Princeton University Press.
8. David Bloor (1991). Knowledge and Social Imagery. Chicago, Chicago University Press.
9. Karl Popper (2002). "Darwinism as a Metaphysical Research Program" In: Philosophy of Science: Contemporary Readings. Ed: Yuri Balashov and Alex Rosenberg. Routledge. pp. 302-304.
10. P. F. Strawson (1952). "The Justification of Induction." In: Introduction to Logical Theory. London, Methuen. Pp. 248-263.

הקורס מלווה באתר מודל בו ניתן למצוא את כל חומר הקריאה לקורס